

Politieke Markt

Zitting van 26 maart 2019
Dienstverlening - Beleid Leefwereld

Rentetarieven sociale kredieten GKB Drenthe - besluitvormen

Auteur

Robert Heimink

Overlegd met

Henk Schuitemaker en Jan Knol.

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

Op 18 december 2017 heeft de raad vragen gesteld over de hoogte van de gehanteerde rente voor sociale kredieten door de Gemeentelijke Kredietbank (GKB). Aanleiding was een uitzending van het tv-programma Kassa waarbij werd gesteld dat Kredietbanken een maximale rente van 14% rekenen voor sociale kredieten. Naar aanleiding van de raadsvragen is toegezegd dat het college zal onderzoeken welke maatregelen zij kan nemen om te zorgen dat inwoners in de toekomst een lager rentepercentage voor sociale kredieten gaan betalen. Hierbij zou tevens worden aangegeven wat de financiële consequenties zijn voor de gemeente. Dit heeft geresulteerd in het voorstel rentetarieven sociale kredieten GKB Drenthe.

Beschrijving

Inleiding

Naar aanleiding van de raadsvragen van 18 december 2017 over de hoge rentepercentages die kredietbanken hanteren voor sociale kredieten, heeft het college onderzocht welke maatregelen zij kan nemen om een lager rentetarief voor de burger te realiseren. Op dit moment zijn er 180 burgers die een sociaal krediet hebben bij de GKB Assen. Het maximale rentetarief dat de GKB hanteert is 14%. De hoogte van het rentetarief is afhankelijk van de hoogte van het geleende bedrag. Des te lager het bedrag, des te hoger het rentetarief is. Voor een krediet van bijvoorbeeld € 500 hanteert de GKB de maximale rente van 14%. Dit is € 70 en daarmee nauwelijks kostendekkend. Dit is ook de reden dat commerciële banken dergelijke kredieten niet of nauwelijks verstrekken. Het gemiddeld verstrekte krediet in de gemeente Steenwijkerland bedraagt € 2.500. Daarvoor brengt de GKB een gemiddeld rentepercentage van 9,4% in rekening.

De huidige rentetarieven die worden gehanteerd zijn kostendekkend. De administratieve kosten bij de GKB zijn, in vergelijking met commerciële banken, relatief hoog. Dat komt enerzijds omdat kleine kredieten net zo veel arbeid kosten als een hoger tarief. Anderzijds komt het doordat de GKB 50% van de aanvragen afwijst omdat verstrekking niet verantwoord wordt geacht. Tegenover deze afwijzingen staan geen opbrengsten (de GKB brengt geen kosten in rekening voor het indienen van een aanvraag) waardoor deze kosten omgeslagen moeten worden in het rentetarief.

Een lagere rente

De gemeente Steenwijkerland heeft aan de GKB gevraagd wat de mogelijkheden zijn om te komen tot een lager rentetarief voor sociale kredieten voor haar burgers. De rentetarieven die de GKB hanteert worden bepaald door de drie gemeenten die de GR vormen. De gemeente Steenwijkerland heeft een dienstverleningsovereenkomst met de GKB en kan geen invloed uitoefenen op de vaststelling van de

hoogte van de gehanteerde rentetarieven voor sociale kredieten. Het bestuur van de GR van de GKB heeft in haar vergadering van 12 december 2018 besloten om niet over te gaan tot het aanbieden van een lager rentealternatief. De huidige rentetarieven blijven daarmee in stand. De GKB wil echter wel meedenken over een oplossing om toch te komen tot een lager rentetarief voor de burger.

Praktische oplossing

Een praktische oplossing die de GKB aanbiedt, is dat de GKB een formele renteberekening maakt. De gemeente Steenwijkerland geeft vervolgens een tegemoetkoming op het formele rentetarief aan de burger. Op deze wijze compenseert de gemeente Steenwijkerland het hoge rentetarief van de GKB. De gemeente is vrij om te bepalen welk rentetarief zij redelijk acht voor het afsluiten van een sociaal krediet. In het uiterste geval kan de gemeente bepalen dat de burger 0% rente betaalt. In de praktijk werkt dit als volgt; de klant ondertekent een contract met daarin het door de GKB gehanteerde rentetarief. In het contract wordt een clause opgenomen dat de gemeente Steenwijkerland een tegemoetkoming geeft op het rentepercentage. De klant betaalt feitelijk het door de gemeente gewenste rentetarief. Het verschil tussen het door de GKB gehanteerde rentetarief en het door de gemeente wenselijke rentetarief wordt door de GKB op declaratiebasis achteraf in rekening gebracht bij de gemeente. De afspraken met de GKB worden vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente Steenwijkerland en de GKB inzake de sociale kredietverlening 2019 met een looptijd van 2 jaar.

De gemiddelde rentetarieven voor een persoonlijke lening bij commerciële banken bedraagt ongeveer 5%. Uitgaande van een marktconform rentetarief bedraagt de gewenste rente voor een sociale kredietlening 5%. De GKB heeft een voorbeeldberekening gemaakt op basis van een vast gewenst rentetarief van 5%. De GKB gaat er voor 2019 vanuit dat 250 klanten een sociale kredietlening hebben lopen. Op basis hiervan bedragen de kosten voor de gemeente in 2019 € 18.000 voor zowel lopende leningen als nieuw afgesloten leningen. Een verdere verlaging van het gewenste rentetarief van 1% kost de gemeente € 3.600. Bij een gewenst rentetarief van bijvoorbeeld 3% zijn de kosten voor de gemeente € 25.200 (€ 18.000 plus twee maal € 3.600).

Voorstel

Voorgesteld wordt om in te stemmen met een rentetarief van 5% voor sociale kredieten bij de GKB voor inwoners van de gemeente Steenwijkerland.

Argumenten

Door akkoord te gaan met de voorgestelde oplossing om het verschil tussen het formele rentetarief van de GKB en het door de gemeente wenselijke geachte rentetarief aan de burger te compenseren, komt het college tegemoet aan de wensen van uw gemeenteraad om te komen tot een lager rentetarief voor burgers die een beroep doen op de sociale kredietverlening. Door te kiezen voor een gewenst rentetarief van 5% sluit de gemeente aan bij de rentetarieven voor persoonlijke leningen welke door commerciële banken worden gehanteerd. Op deze wijze betaalt de burger die is aangewezen op de sociale kredietverlening van het GKB een marktconforme rente. Daarmee is het probleem van de torenhoge rentes die kredietbanken (noodgedwongen) hanteren voor de sociale kredieten opgelost.

Ten aanzien van de uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente Steenwijkerland en de GKB inzake de sociale kredietverlening is gekozen voor een looptijd van twee jaar (2019 en 2020). Hiermee sluit de gemeente aan bij de looptijd van de huidige dienstverleningsovereenkomst met de GKB. Daarna stopt in principe de samenwerking met de GKB. Het bestuur van de GKB heeft namelijk aangegeven om alleen door te gaan met de dienstverlening voor de drie gemeenten die de GR vormen van de GKB. Begin 2020 zal het college zich heroriënteren met welke strategische partner de gemeente de schuldhulpverlening vorm gaat geven.

Vervolg

Tevens zal het college in het begin van 2020 alternatieven onderzoeken met betrekking tot de sociale kredietverlening. Te denken valt bijvoorbeeld aan een sociaal leenfonds dat kan worden ingezet voor burgers die niet voor de reguliere kredietverlening in aanmerking komen. Ook kan er gedacht worden aan een maatwerkbudget dat gebruikt kan worden voor noodzakelijke- en urgente uitgaven. Uit diverse experimenten in het land blijkt dat met een relatief klein bedrag, 70 tot 80% van de financiële noden van gezinnen kan worden opgelost.

Wij kijken naast de hoge rentetarieven, ook naar de hoge en almaar stijgende kosten die gepaard gaan met het beschermingsbewind. Het college komt binnenkort met een aanzet om hier meer grip op te krijgen.

Kanttekeningen en risico's

Het bestuur van de GKB bepaalt de acceptatiegronden wanneer een burger in aanmerking komt voor de sociale kredietverlening. De gemeente heeft geen invloed op de instroom in de sociale kredietverlening. Daardoor bestaat er een risico dat de financiële kosten hoger uitvallen dan de geraamde € 18.000.

Duurzaamheid en social return

Niet van toepassing.

Financiële toelichting

De kosten worden geraamd op € 18.000 per jaar (2019 en 2020). Deze kosten worden gedekt vanuit de budgetten van het reeds bestaande minimabeleid. Mocht dit als gevolg van het openeinde karakter niet toereikend zijn, dan zullen wij u hiervan bij de reguliere tussenrapportages op de hoogte stellen.

Participatie en communicatie

Er wordt gecommuniceerd met de GKB en de IGSD. Ook wordt een persbericht opgesteld.

Uitvoering en planning

Zodra besluitvorming heeft plaatsgevonden wordt de regeling met terugwerkende kracht ingevoerd per 1 januari 2019.

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit om in te stemmen met een rentetarief van 5% voor sociale kredieten bij de GKB voor inwoners van de gemeente Steenwijkerland.